

geringen ikke blot har forhørt sig, men virkelig har taget Hensyn til de Bemærkninger, som ere fremkomne i Amsraadenes Erklæringer. Nu vil jeg sige, at Amsraadene ifølge hele det store Forretningsomraade, der ligger under dem, og ifølge hele deres ilsomme Forretningsgang og deres faa Møderkun lidet egne sig til at underkaste et saadant Forslag en grundig Overvejelse; men alligevel ligger der i den Omstændighed, at næsten alle Landets Amsraad have tiltraadt Forslaget, en vis Betyggelse for os. Naar dertil kommer, at en stor Del af Folketingets Medlemmer sidder omkring i Landets Sogneraad og saaledes have let Adgang til at vide, hvad Sogneraadene ville mene, synes jeg, vi have særdeles gode Forudsætninger for at kunne bringe denne Sag til en heldig Løsning. Nu er der imidlertid, som jeg hørte, fra det ærede Medlem for Præstø Ams 1ste Valgkreds (Sv. Høgsbro), kommet en ængstelig Frygt til Stede for, at dette Lovforslag skal føre os for vidt, og for at vi skulle komme til at paalægge Kommunerne aldeles uforholdsmæssige og uoverskuelige Byrder. Jeg maa sige, at jeg ikke deler en saadan Frygt; jeg tror ikke, at den er begrundet. Derimod skal jeg villig indrømme, at der her er al Anledning for Folketinget til at gaa særdeles varsomt frem og vel overveje, hvad man gør, saa at man endelig sikrer sig mod, at man for meget kommer til at begunstige den enkelte paa det almenes Bekostning. Det har jo heller ikke været Meningen. Min Mening med denne Sag har hele Tiden igennem, længe før Forslaget i Fjor fremkom fra det ærede Medlem for Præstø Ams 2den Valgkreds (A. Jensen), været den at faa Samling paa alle disse gamle, forældede Bestemmelser, saa at de i en let overskuelig Form kunne foreligge for Befolkningen, og endelig at faa en Ordning, der stillede Ams- og Sognekommunerne lige og gav den private det, som hans er, og det offentlige det, som dets er. Det synes jeg virkelig, at man vilde kunne opnaa ved Lovforslaget her, naar det blev ført fornuftig ud i Livet. Men det skal jeg villig indrømme, at der ligger særdeles stor Vægt paa, hvorledes Taksationerne blive udførte. Det er et Hovedpunkt. Naar de blive udførte med Omsigt og Samvittighedsfuldhed og under nøje Hensyntagen til de paa hvert enkelt Sted foreliggende Forhold, Afsætnings- og Prisforhold, tror jeg aldrig, at dette Lovforslag vil kunne paalægge Kommunerne saa forfærdelige Byrder, at vi ikke skulde turde gaa ind derpaa. Nej, jeg tror, som jeg har

sagt før, at vi ved at føre dette Lovforslag igennem til Lov vilde imødekomme en Trang, der er til Stede, og vilde følge Tidens Bevægelse, og det er ikke uvigtigt, naar vi give Lov, at vi saa følge Tidens Bevægelse.

Som jeg sagde før: Lovforslaget foreligger i en saadan Form, at jeg næsten skulde tro, at Folketinget kunde antage det omtrent, som det er. Men det følger jo af sig selv, at der kan være et og andet, som muligvis kan ændres og blive bedre, og jeg skal tillade mig at henlede Opmærksomheden paa nogle enkelte Punkter, som maaske kunde ændres en lille Smule. Hvad angaar § 1, er det jo den, der hjemler det offentlige en almindelig Adgang til at skaffe sig Vejmateriale. Men der findes i Paragraffen nævnt adskillige Undtagelser, hvor Vejmaterialier ikke kunne fordes afgivet fra visse bestemte Grundstykker. Der er i saa Henseende kommet en ny Bestemmelse til, som findes under § 1, b., hvor der staar, at man ikke maa tage Vejmaterialer fra Grundstykker, paa hvilke der findes fredede Fortidsminder, saasom Stendysser, Gravhøje eller lignende Mindesmærker. Jeg tror, at det er en meget god Bestemmelse, og jeg tror ogsaa, at man ved at vedtage denne vil være i Forstaelse med Tidens Udvikling. I 1845 var man naaet dertil, at man fritog Haver og Lystskove fra Forpligtelse til at afgive Vejmateriale. Men siden 1845 indtil nu har der her i Landet fundet en meget heldig og smuk Udvikling Sted i Retning af at frede Fortidsminder. Her er allerede fredet en stor Mængde Fortidsminder, men alligevel vide vi alle sammen, som færdes i Landet, at der i Tidernes Løb er begaaet ikke saa lidt Vandalisme over for disse Minder fra Fortiden. Det er rigtigt, mener jeg, at Forslaget søger at sætte en Stopper derfor. Men jeg tror, man vilde opnaa dette endnu kraftigere, hvis man strøg Ordet „fredede“. Thi man skulde jo dog næsten tro, at naar en Grundejer ved en Deklaration over for det offentlige har fredet et paa hans Mark liggende Fortidsminde, kan det offentlige, paa hvis Initiativ den nævnte Deklaration vel i Reglen er udstedt, ikke tværtimod denne Fredningsdeklaration gaa hen og grave Grus paa dette Sted og jævne dette Fortidsminde med Jorden. Det synes jeg er noget, som er givet i sig selv, saa vi behøve ikke her Ordet „fredede“; man maa hellere stryge det og lade Undtagelsen under b. virke paa alle Fortidsminder af Betydning. Jeg tror, det vilde være nok saa klart, hvis vi